

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Vlado Mareš, Zlatko Čobović, Nevena Krivokapić, Ljiljana Smajlović, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vera Barišić – Popović, Petar Jeremić, Ivana Stjelja i Dragan Đorđević, na sednici održanoj 26.4.2018. godine, većinom glasova donosi

ODLUKU

Tekstom "Krali gorivo, a napredovali u karijeri", objavljenim 23, odnosno 24. marta 2018. godine u štampanom i onlajn izdanju, dnevni list "Blic"

1. prekršio je tačke 1, 2, 4 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije, o obavezi novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda profesije, da pravi jasnu razliku između činjenica koje prenosi, komentara, pretpostavki i nagađanja, da, kad je to neophodno, konsultuje što više izvora, kao i da poštuje pravilo da su sa novinarstvom nespojivi objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina

2. prekršio je tačku 3 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojoj je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikoga proglasiti krivim do izricanja sudske presude,

3. prekršio je i tačke 1, 2 i 3 Odeljka V (Novinarska pažnja), o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom, da ne sme slepo da veruje izvoru informacija, jer izvori često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima, kao i da mora da vodi računa da je prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži.

Nalaže se dnevnom listu „Blic“ da ovu odluku objavi u svom štampanom i onlajn izdanju u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

OBRAZLOŽENJE

Advokat Branka Lazarevića podneo je žalbu Savetu za štampu verujući da je spornim tekstom prekršeno više tačaka Kodeksa novinara Srbije iz poglavlja: Istinitost izveštavanja, Odgovornost novinara, Novinarska pažnja i Poštovanje privatnosti, Kodeks je, po njegovom mišljenju, prekršen time što je Lazarević, sa kolegama iz Ministarstva spoljnih poslova, u označen kao počinilac krivičnog dela, nakon čega je i napredovao u službi, iako se u tekstu ne nude nikakvi dokazi za te tvrdnje. "Sve i da nije označen lopovom, kontekstom naslova članka, tekstom kojim se čini netačno određenje prema drugim licima u članku, čak i bez eventualnog pominjanja imena g. Lazarevića, i sama fotografija ga stavlja u kontekst osobe koja je neosnovano i nezasluženo 'napredovala' u karijeri", ističe se, između ostalog, u žalbi. Podnosilac žalbe je naveo i da se u tekstu iznose netačne tvrdnje da je Lazarević oštetio budžet Grčke, čitaocu se sugeriše da je na zahtev te zemlje vraćen iz naše ambasade u Atini, dok se u naslovu teksta i samom tekstu nedvosmisleno tvrdi da je

počinjeno krivično delo, uprkos tome što je “slučaj gorivo” još u predistražnom postupku, čime je prekršeno i pravo na pretpostavku nevinosti.

Advokat “Blica” je u odgovoru na žalbu naveo da su sve objavljene informacije istinite i objavljene u skladu sa Kodeksom novinara, te da je javnost o “krađi goriva” obavestio naš ambasador u Grčkoj, a “Blic” je za to saznao pre dve godine iz izvora u MSP-u. Svrha ovog teksta bila je da se istraži da li su oni koji su učestvovali u tim malverzacijama kažnjeni ili nagrađeni. Ističe se da je Lazarević u tekstu pomenut samo kao tadašnji otpravnik poslova, koji, kao direktno nadređeni učesnicima u aferi, snosi političku odgovornost za njihov rad, zbog čega je na vidnim mestu objavljena njegova fotografija. U odgovoru na žalbu se tvrdi i da nije tačno da je povređena pretpostavka nevinosti jer je Lazarević pomenut samo u jednoj rečenici kao otpravnik poslova i saradnik dve osobe o kojima se piše u tekstu. Takođe, po mišljenju advokata lista, nije povređena ni privatnost žalioca jer nije reč o fotografijama kojima se zadire u njegovu intimnu sferu, već o snimcima sa javnog mesta koji su više puta objavljeni u medijima.

Većina članova Komisije zaključila je da je “Blic” prekršio odredbu Kodeksa koja se odnosi na poštovanje pretpostavke nevinosti Branka Lazarevića. Suprotno navodima iz odgovora na žalbu, Lazarević nije u tekstu pomenut samo kao bivši otpravnik poslova, koji snosi političku odgovornost, već se izričito tvrdi da su on i još dvoje službenika ambasade. “malverzacijama sa gorivom oštetili budžet Grčke za oko dva miliona dinara, a ugled Srbije doveli u pitanje”, te da su: “Lazarević, Dželebdžić i Šarac u papirima zaveli da su potrošili 30 tona goriva za dve godine, što je teoretski nemoguće”. Komisija je zaključila da nesumnjivo postoji javni interes da se o ovom slučaju piše, ali da “Blic” nije ponudio nikakve dokaze za iznete veoma teške optužbe protiv Lazarevića za malverzaciju i krađu, već je spekulacije predstavio kao činjenice. Samom opremom teksta, koji je ilustrovan i njegovim velikim fotografijama, čitaocima se gotovo nedvosmisleno sugerise da ne samo da je “krao gorivo”, nego je posle toga i napredovao, iako to nije ničim potkrepljeno.

Komisija je odluku o prekršaju Kodeksa novinara Srbije donela sa osam glasova “za” i dva “protiv”. Članovi Komisije su, međutim, jednoglasno ocenili da objavljenim fotografijama nije prekršena odredba Kodeksa koja se odnosi na zaštitu privatnosti, budući da su snimljene na javnom mestu i da ni na koji način ne ulaze u sferu Lazarevićeve privatnosti.

Beograd, 26.4.2018.

Predsedavajući
Vlado Mareš